

til de Ting, som den høitærede Justitsminister vist nok ogsaa vil finde mig som en Tilhænger af; men det vedkommer, som sagt, slet ikke det foreliggende Spørgsmaal. Dette bevæger sig nemlig helt igjennem under den Forudsætning, at Husfruen har særegne Midler, som hun har Naadighed over, og til hvilke Manden altsaa ikke har Ret til at udstrække sin Haand, og der er det, at vi have ment, at det var mest stemmende med Ægtefællens Væsen at opstille den Regel, at Husfruen er forpligtet til at understøtte Manden, naar Manden er trængende, medens hun sidder med mere eller mindre rigelige, selvstændige Midler. Det er klart, at der kan være Tilfælde, hvor de Midler, hun har, ere knappe, og hvor det derfor kan være haardt nok, at hun skal dele dem med en Mand, som i mange Henseender er en daarlige Person; men der kan ogsaa tænkes Tilfælde, hvor Midlerne ere rigelige. Man kan tænke sig disse Tilfælde i de høieste Samfundssferer; man kan tænke sig, at Husfruen har et Baroni eller et Stamhus og at hun har rigelige Indtægter; men er det saa ikke rimeligt og naturligt og liggende i Ægtefællens Væsen, at hun da skal være pligtig til at gjøre saa Meget for Manden, at han ikke kommer paa Fattigvæsenet, eller, naar dette er slet, erstatte de Udgifter, som dette har i Anledning af ham. Jeg veed ikke rettere, end at i næsten alle de Love, hvor man har forsøgt paa et kodificere Familielovgivningen, begynder man altid Kapitlet om Ægtefællernes gjensidige Rettigheder og Pligter med at sige, at Ægtefællerne skyldte hinanden gjensidig Trost, Hjælp og Bistand i Livet, skyldte hinanden fidelité, secours, assistance, som det hedder i Code Napoléon. Jeg har ikke truffet nogen saadan Lovgivning, som fandt det unaturligt at paalægge Husfruen en saadan Pligt, tværtimod, og jeg kan ikke tænke mig Andet, end at ogsaa vi, naar der var Tale om at ubearbejde en Lov i den antydede Retning, vilde være tilbøjelige til at indsatte den samme Bestemmelse. At Ægtefællernes almindelige Forpligtelse til at komme hinanden til Hjælp i Livet og gjøre, hvad de kunne, for at holde hinanden oppe i enhver Henseende, er grundet i Ægtefællens Væsen, synes jeg ikke, at man i og for sig kan være berettiget til at tvivle om, og paa de allerfleste Steder er det ogsaa fuldstændig anerkjendt. Jeg tror, at hvis vi virkelig vilde opstille den Regel, at Husfruen ikke skulde have nogen Forpligtelse til at forsørge Manden, naar Forholdet var dette, at hun havde særlige Indtægter og Midler, som hun var selvstændig raadig over, medens Manden var i Trang, saa vilde dette være noget temmelig Singulært, være Noget, hvorpaa der kun kan findes saa Exempler paa andre Steder. For det Første staar der ligefrem i den norske Fattiglov af 6te Juni 1863, at Ægtefællerne, — altsaa lige saa meget Husfruen som Manden — skulle forsørge hinanden, idet det i § 4 hedder, at til Fattigforsørgelse an-

tages ikke Nogen, hvis Ægtefælle, Forældre eller ægte Børn erkendes at have Evne til at yde Samme den fornødne Underholdning. Samme Regel findes ogsaa i den franske Ret, i Code Napoléon, hvor det udtrykkelig er udtalt endogsaa for Skilsmissetilfælde, at naar Konen har Formue og særegne Indtægter, medens Manden Intet har, er hun forpligtet til at yde ham det nødvendige Underhold. Ogsaa i Preussen gjælder den Regel, at Husfruen er forpligtet til at yde Manden nødvendig Underholdning, naar det Tilfælde indtræder, at hun har Formue, hvorefter hun er Herr, medens han er i Trang. I Sverig er det vel lige som hos os nu, og der paahviler altsaa heller ikke der Husfruen en saadan almindelig Forpligtelse, men det skal dog bemærkes, at der i den Komite, som paa den svenske Rigsdag behandlede Fattiglovsforslaget, var en Minoritet, som gjorde gjældende, og gjorde gjældende med Styrke, at det var en Anomalie for Sveriges Vedkommende at beholde en saadan Tilstand, og jeg tror, at det Samme kan siges for vort Vedkommende. Jeg kan nemlig ikke heller gaa ind paa, at der skulde være Anledning til at gjøre nogen Forskjel paa, om Separation indtræder eller ikke. Ligesom man i Almindelighed betragter maa fastholde Reglen, saalænge Ægtefællens bestaar i sit fulde Omfang, saaledes maa man ogsaa gjøre det i Tilfælde af Separation, fordi man nemlig ikke under Separationen vil fritage Manden derfor. Separation er maasse faktisk noget forskelligt fra, hvad Lovgivningen har tænkt sig, at den skulde være, idet Lovgivningen vel har tænkt sig den som en Slags Prøvetid, der i mange Tilfælde vilde ende med, at Ægtefællens dog alligevel blev fortsat, og det kan nu nok være, at Separationen i det virkelige Liv ikke egentlig svarer dertil, men i Virkeligheden er saa godt som en Skilsmisse, idet det maasse hører til de overmaade sjældne Tilfælde, at et Ægtefællens fortsættes efter Separationen. Men saa længe vi dog fastholde den Opsættelse, at Ægtefællens bestaar under Separationen, og saa længe vi fastholde det ligeoverfor Manden ved at tvinge ham til at underholde Konen, saalænge er der, synes det mig, al Grund til at lade ogsaa Konen bære Underholdningen af ham, naar det Undtagelsestilfælde er tilstede, at hun er den, der har Midlerne og Indtægterne, medens han er den, der ikke har dem. Jeg tror overhovedet, at man ved dette Spørgsmaals Behandling maa tage sig noget i Agt for bestandig at sætte Diet paa enkelte Tilfælde, som forekomme En at være ubillige. Jeg kan meget godt forstaa, at der er mangen En, som i denne Materie fastholder Diet paa et Tilfælde som dette, at en Mand paa Grund af Drickelighed, Dovenskab, og mange andre saadanne Grunde gjør Samlivet med sig utaaleligt for Husfruen og lader hende og Børnene lide Mangel. Jeg kan godt forstaa, at man siger, at naar Husfruen da kommer saa vidt, at hun faar Skilsmisse, er det for meget